

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 168. Quandonam ob lucrum cessans vel alios titulos licitum sit pluris vendere ad creditum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

venditione attenditur solus valor & pretium ,
 quo res valet in ordine ad communem usum &
 in communi æstimatione hominum, non autem
 in ordine ad peculiarem circumstantiam , quam
 emptor non tenetur manifestare; tum etiam ,
 quia si talis vena est pars agri, uti probat *Lugo* n.
 107., ergo cum voluerit vendere totum agrum,
 voluit etiam vendere venam, & quamvis etiam
 dicatur esse fructus agri, tamen pretio æstimati
 non solet, nisi communiter cognoscatur saltem
 à venditore, alioquin habet se, atque si ibi non
 esset; tum denique quia probabilis est sententia,
 quòd tales venæ sint primò occupantis, uti cum
Bonac. n. 12. docent velut probabile *Less. Fill.* &
 alii, licet oppositum insinuaverim tanquam pro-
 babilius n. 110. *Ad 1.* rationem in oppositum
 N. deesse æqualitatem, thesaurus enim vel vena
 ignorata non auget pretium in communi æsti-
 matione hominum. *Ad 2.* N. conseq., quia vile
 pretium non est pretium gemmæ secundum
 communem æstimationem hominum. *Ad 3:*
 N. hinc esse dolum, utitur enim jure suo, nec tene-
 tur indicare, quòd thesaurus vel vena sit in agro.
Ad 4: Leges videntur loqui in casu, quo inveni-
 ens apprehendit thesaurum, volens facere suum,
 quando alter adhuc est dominus fundi, posset
 enim relinquere in agro, quo casu domino nihil
 obveniret; si autem emerit agrum, jam est domi-
 nus fundi, ergo ei debetur etiam altera medietas.

Q. 168. Quando nam ob lucrum cessans vel alios 943
titulos licitum sit pluris vendere ad creditum. R. §. 1.
 Licitum est absque alio titulo vendere pluris ad
 creditum, dummodo fiat intra fines justii pretii,
 uti rectè *Mendo* in stat. d. 6. n. 43., quia nunquam

teneris, per se loquendo, vendere infra summum pretium justum, ergo multò minùs teneris vendere ad creditum, cum hæc venditio plerumque habeat multa pericula & incommoda adjuncta.

244 §. 2. Ut liceat tibi supra justum pretium vendere pluris ad creditum ratione lucri cessantis, debent adesse sequentia, 1. Ut si hanc mercem non vendidisses huic emptori, fuisses venditurus alteri pro numerata pecunia; Ratio est, quia alioquin non habuisses ex hac merce pecuniam, quâ lucrareris, ergo non ideo tibi cessaret lucrum, quia huic ad creditum vendidisses. 2. Ut tu illâ pecuniâ fuisses negotiaturus ante tempus, quo solvetur, si enim mansura erat otiosa, non ideo tibi cessat lucrum, quia ad creditum vendidisti. 3. Ut propter hoc, quòd ad creditum vendas, non ideo habeas plures emptores, alioquin sic compensaretur damnum tuum. 4. De hoc tuo lucro cessante debet admoneri emptor secundùm dicta in simili de mutuo n. 864., alioquin involuntarius est ad excessum pretii. 5. De hoc lucro detrahere debes, quantum expensa & periculum novæ negotiationis iudicio boni viri æstimantur: ita omnes, teste *Spor.* n. 31., ex quibus patet rarò excusari Mercatores ex hoc titulo vendentes supra justum pretium. nam dilatio solutionis præcisè non est justus titulus accipiendi plus, quia justum pretium rei secundùm se est illud, quo res valet, quando traditur, & per se loquendo solutio futura est æqualis æstimationis cum præsentis, secundùm dicta n. 869.; & ideo *Roder.* l. 3. q. 7. à n. 29. negat licere pluris vendere ad creditum, ob carentiam pecuniæ.

245 §. 3. Licere pluris vendere ad creditum ob peri-

periculum non accipiendi pretium, docent cum
 aliis *Dian. p. 1. t. 8. R. 57. Less. l. 2. c. 25. n. 33.*
 aliique 20. apud *Moy. t. 1. t. 6. d. 6. q. ult. n. 6.*
 Item ob periculum sumptuum vel molestiæ, quæ
 probabiliter timetur futura in obtinendo postea
 pretio, uti cum communi docent *S. Thom. opusc.*
73. c. 10. Sor. Bannez, Prado, Moy. n. 7. Steph. t.
*4. d. 9. n. 66.; videri tamen potest *Jlls. t. 4. d. 2.**
n. 402.

Q. 169. Si nunc bono pretio vendantur, v. g. sal- 246
pa, & Titius omnes emat, ut factâ earum penuriâ ca-
rius vendat, an hoc monopolium sit illicitum. R. Salas
& alii affirmant: & quidem esse contra justitiam
*docent *Ang. Silv. Nav. aliique cum Laym. l. 3. t.**
4. c. 17. n. 41. & Spor. n. 103., Rationem dant 1.
quia sic injustè compelluntur emptores ad au-
gendum pretium. 2. Injustè subducitur Reip.
pretium medium & infimum. 3. Talis potest pu-
niri ob talem suppressionem mercium. Econtra
*dicunt non esse contra justitiam *Mol. Turr. Bo-**
nac. Fill. Less. l. 2. c. 21. dub. 20. Castrop. d. 5. p. 34.
n. 6. Dicast. l. 2. t. 9. d. 3. n. 164. Tambur. l. 8. t. 3.
*c. 7. §. 11. n. 11. Burgh. cent. 2. cas. 19. *Jlls. n.**
403.; imò nec esse contra charitatem docent
Mol. & Lugo d. 26. n. 177., dummodo id faciat
solus Titius, non inducendo ad hoc etiam alios,
& supposito, quòd id lege non prohibeatur, nec
ideo notabile damnum causetur Reip. Ratio ho-
*rum est, quia ita fecit *Joseph in Ægypto Gen. 41.**
neque talis impedit alios, quominus etiam e-
mant, si velint; & differendo venditionem in
aliud tempus, utitur jure suo. Ad 1. rationem in
oppositum negant compelli, sed liberè jam e-
munt carius, quod neglexerunt antea emere vi-
lius.